

RELACION PËR PROJEKTLIGJIN

“PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 35/2016 “PËR TË DREJTAT E AUTORIT DHE TË DREJTAT E TJERA TË LIDHURA ME TO”

I. QËLLIMI I PROJEKT LIGJIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Ligji Nr. 35/2016 “Për të drejtën e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” është një ligj tërësisht i harmonizuar dhe i integruar me Direktivat e Bashkimit European dhe në këtë kuadër lind nevoja e përafrimit të këtij ligji me Direktivën Nr. 2012/28 të Parlamentit European dhe të Këshillit European, datë 25 tetor 2012, “Për përdorime të caktuara të lejuara të veprave pa autor”.

Qëllimi i projektligjit “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr.35/2016,”Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” është përdorimi të veprave pa autor nga bibliotekat me akses publik, institucionet arsimore, muzetë, si dhe nga arkivat, institucionet e trashëgimisë filmike ose zanore dhe organizatat transmetuese të shërbimit publik që ndodhen në shtetet anëtare, për të arritur synimet në lidhje me misionet e tyre në interes të publikut, nëpërmjet përafrimit të Direktivës nr. 2012/28 të Parlamentit European dhe të Këshillit European, datë 25 tetor 2012, “Për përdorime të caktuara të lejuara të veprave pa autor”.

Krijimi i një kuadri ligjor për mundësimin e digjitalizimit dhe të përhapjes së veprave dhe të materialeve të tjera që mbrohen nga e drejta e autorit ose të drejta të tjera të lidhura me të për të cilat nuk ka mbajtës të të drejtës të identifikuar ose për të cilat mbajtësi i të drejtës edhe kur identifikohet, nuk mund të gjendet - të ashtuquajturat vepra pa autor - përbën një masë themelore të planit digjital për Evropën. Direktiva synon të zgjidhë problemin konkret të përcaktimit ligjor të statusit të veprës pa autor dhe të pasojave përkatëse në lidhje me përdoruesit dhe përdorimet e lejuara të veprave apo të fonogrameve që konsiderohen si vepra pa autor.

Duhet nënvizuar dhe theksuar që e drejta e autorit përbën themelin ekonomik për industrinë krijuese, duke qenë se nxit rrishtë, krijimtarinë, investimin dhe prodhimin. Digjitalizimi në masë dhe përhapja e veprave përbën kështoj një formë për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore. E drejta e autorit është një mjet i rëndësishëm për të siguruar që sektori krijues të përfitojë shpërblimin për veprën e tij.

Ky projekt-ligj synon përmirësimin në fushat e mëposhtme:

- Përmirëson kuadrin ligjor në mënyrë që të drejtat e autorit dhe të drejtat e lidhura me të të kenë një zbatim rigoroz si dhe zbatimi i ligjit të ketë më shumë stabilitet e gjithëpërfshirje në Republikën e Shqipërisë;
- Kjo direktivë synon në veçanti një qasje të përbashkët për përcaktimin e statusit të veprave pa autor dhe të përdorimeve të lejuara për to, që të mund të jepet një siguri ligjore në tregun e

brendshëm në lidhje me përdorimin e veprave pa autor nga bibliotekat me aksesin publik, institucionet arsimore dhe muzetë, si dhe nga arkivat, institucionet e trashëgimisë filmike apo zanore dhe organizatat publike të transmetimit.

- Garantimi i mekanizmave të nevojshëm për zbatimin dhe mbrojtjen në praktikë të të drejtave të tjetra të lidhura me të;
- Sjell kuadrin ligjor tërësisht në harmoni dhe në përputhje me direktivat e Bashkimit Europian, detyrim i qeverisë shqiptare në kuadër të MSA-së.

II. VLERËSIMI I PROJEKTLIGJIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Ky projektligj është hartuar në zbatim të detyrimeve që rrjedhin nga programi i Qeverisë Shqiptare dhe angazhimeve të ndërmarra nga Ministria e Kulturës në kuadrin e hartimit dhe përmirësimit të akteve ligjore dhe nënligjore.

Drejtoria për të Drejtën e Autorit (DDA) pranë Ministrisë së Kulturës ka detyrimin të raportojë mbi zhvillimet në fushën e të drejtës së autorit, pranë Komisionit Evropian dhe respektivisht në Nën-Komitetin e Tregut të Brendshëm dhe të Konkurrencës dhe në Komitetin e Asocim–Stabilizimit, Shqipëri-Bashkim Evropian (KSA).

Ky detyrim lind nga zbatimi i Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 246, datë 9.5.2018, “*Për miratimin e Planit Kombëtar për Integrimin Evropian 2018–2020*”, ku në kapitullin 7 parashikohet forcimi i mbrojtjes së të drejtave të Pronësisë Intelektuale dhe sigurimi i një niveli mbrojtjeje, të njëjtë me atë të vendeve të Bashkimit Evropian.

Në zbatim të Marrëveshjes së Asocim –Stabilizimit në nenin 73 të saj “*Të Drejtat e Pronësisë Intelektuale*”, Shqipëria duhet të sigurojë në njëjtin nivel mbrojtjeje si ato të vendeve të Bashkimit Evropian.

Gjithashtu ky detyrim buron dhe nga zbatimi i të gjitha detyrimeve që burojnë nga Strategjia Kombëtare për Pronësisë Intelektuale 2016-2020.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTLIGJIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT DHE EFEKTET E PRITSHME

Për qëllimet e kësaj direktive, institucionet e trashëgimisë filmike ose zanore duhet të mbulojnë organizatat e përcaktuara nga Shtetet Anëtare në mbledhjen, katalogimin, ruajtjen dhe restaurimin e veprave filmike dhe audiovizuale ose të fonogrameve që bëjnë pjesë në trashëgiminë e tyre kulturore. Për qëllimet e kësaj direktive, transmetuesit e shërbimit publik mbulojnë transmetuesit me urdhër shërbimi publik, siç lejohet, përcaktohet dhe organizohet nga secili shtet anëtar. Përrjashtimi ose kufizimi i përcaktuar nga direktiva, në lidhje me lejimin e përdorimit të veprave pa autor, nuk cenon përjashtimet dhe kufizimet e parashikuara në nenin 5 të Direktivës 2001/29/KE. Ai mund të zbatohet vetëm në disa raste të veçanta që nuk bien ndesh

me shfrytëzimin normal të veprës ose të materialeve të tjera të mbrojtura, dhe nuk cenon në mënyrë të paarsyeshme interesat e ligjshme të titullarit. Rregullimi i këtyre procedurave do të jetë një fazë tranzitore e vështirë e këtij procesi.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI

Projektligji “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr.35/2016, ”Për të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” , është hartuar në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, përkatësisht me nenet 78 dhe 83, pika 1.

Projektligji i paraqitur është në harmoni me gjithë rendin juridik të brendshëm e ndërkombëtar.

Ky ligj përfshin gjithashtu plotësisht dispozitat e Konventave dhe Traktateve të tjera ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë, listuar si më poshtë.

- Konventa e Bernës “Për Mbrojtjen e Veprave Letrare dhe Artistike” (teksti i Parisit 1971);
- Konventa e Romës “Për Mbrojtjen e Artistëve Interpretues dhe Ekzekutues, Prodhuesve të Fonogramit dhe Organizatave Transmetuese” (teksti i 1961);
- Marrëveshja e TRIPS " Mbi Aspekte të Caktuara Tregtare që Lidhen me të Drejtën e Autorit dhe të Drejta të Tjera të Lidhura me to";
- Konventa e mbrojtjes së prodhuesve të fonogrameve kundrejt ripodhimeve të paautorizuara të fonogrameve të tyre;
- Traktati i OBPI mbi “Interpretimet, Ekzekutimet dhe Fonogramet”;
- Konventa “Mbi krijimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale-OBPP”;
- Konventa Universale e të drejtës së autorit dhe Traktati i OBPI-it për të drejtën e autorit.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS e BASHKIMIT EUROPIAN

Ky projektligj ka për qëllim përafrimin e legjislacionit me *acquis* e Bashkimit European dhe me realizimin e objektivave të Republikës së Shqipërisë në fushën e të drejtës së autorit dhe të drejtave të tjera të lidhura me to.

Qëllimi i përafrimit të Direktivës nr. 2012/28 të Parlamentit European dhe të Këshillit European, datë 25 tetor 2012, “Për përdorime të caktuara të lejuara të veprave pa autor” është përdorimi të veprave pa autor nga bibliotekat me akses publik, institucionet arsimore dhe muzetë, si dhe nga arkivat, institucionet e trashëgimisë filmike ose zanore dhe organizatat transmetuese të shërbimit publik që ndodhen në shtetet anëtare, për të arritur synimet në lidhje me misionet e tyre në interes të publikut.

Ligji Nr. 35/2016 “Për të Drejtën e Autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to” është një ligj tërësisht i harmonizuar dhe i integruar me Direktivat e Bashkimi European dhe në këtë kuadër lind nevoja e përafrimit të këtij ligji dhe me Direktivën nr. 2012/28 të Parlamentit European dhe

të Këshillit European, datë 25 tetor 2012, "Për përdorime të caktuara të lejuara të veprave pa autor"

Hartimi i këtij projekt-ligji vjen si pasojë e nevojës për të përmirësuar kuadrin ligjor në mënyrë që të drejtat e autorit dhe të drejtat e lidhura me të drejtat e autorit të kenë një zbatim rigoroz si dhe zbatimi i ligjit të ketë më shumë stabilitet e gjithë përfshirje në Republikën e Shqipërisë.

Për arsye kortsie ndërkombëtare, kjo direktivë duhet të zbatohet vetëm për vepra dhe fonograme që janë botuar fillimisht në territorin e një Shteti Anëtar ose, nëse nuk janë botuar, që janë transmetuar për herë të parë në territorin e një Shteti Anëtar ose, nëse nuk janë botuar e as transmetuar, që janë vënë publikisht në dispozicion nga përfituesit e direktivës me pëlqimin e mbajtësve të të drejtës. Në rastin e fundit, direktiva duhet të zbatohet vetëm nëse është e arsyeshme të mendohet se mbajtësit e të drejtës nuk do ta kundërshtonin përdorimin e lejuar nga kjo direktivë.

Krijimi i një kuadri ligjor për mundësimin e digjitalizimit dhe të përhapjes së veprave dhe të materialeve të tjera që mbrohen nga e drejta e autorit ose të drejta të tjera të lidhura me të për të cilat nuk ka mbajtës të të drejtës të identifikuar ose për të cilat mbajtësi i të drejtës edhe kur identifikohet, nuk mund të gjendet - të ashtuquajturat vepra pa autor - përbën një masë themelore të planit digjital për Evropën. Direktiva synon problemin konkret të përcaktimit ligjor të statusit të veprës pa autor dhe të pasojave përkatëse në lidhje me përdoruesit dhe përdorimet e lejuara të veprave apo të fonogrameve që konsiderohen si vepra pa autor.

Duhet nënvizuar dhe theksuar që e drejta e autorit përbën themelin ekonomik për industrinë krijuese, duke qenë se nxit risitë, krijimtarinë, investimin dhe prodhimin. Digjitalizimi në masë dhe përhapja e veprave përbën kësaj një formë për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore. E drejta e autorit është një mjet i rëndësishëm për të siguruar që sektori krijues të përfitojë shpërblimin për veprën e tij.

Kjo direktivë synon në veçanti një qasje të përbashkët për përcaktimin e statusit të veprave pa autor dhe të përdorimeve të lejuara për to, që të mund të jepet një siguri ligjore në tregun e brendshëm në lidhje me përdorimin e veprave pa autor nga bibliotekat me akses publik, institucionet arsimore dhe muzetë, si dhe nga arkivat, institucionet e trashëgimisë filmike apo zanore dhe organizatat publike të transmetimit.

Kjo direktivë nuk duhet të prekë të drejtat e mbajtësve të të drejtës së identifikuar. Nëse është identifikuar së paku një mbajtës i të drejtës, vepra ose fonogrami nuk konsiderohet më vepër pa autor. Përfituesve të kësaj direktive duhet t'u lejohet të përdorin një vepër ose fonogram për të cilat një a më shumë mbajtës të të drejtës nuk janë identifikuar, vetëm nëse kanë autorizim të kryejnë veprimet e riprodhimit dhe të vënies në dispozicion të publikut, përkatësisht sipas neneve 2 dhe 3 të Direktivës 2001/29/KE, nga mbajtësit e të drejtës të identifikuar, duke përfshirë mbajtësit e të drejtës së veprave dhe të materialeve të tjera të mbrojtura, të cilat janë integruar apo trupëzuar në vepra apo fonograme. Mbajtësit e të drejtës që janë identifikuar, mund t'a japin këtë autorizim vetëm në lidhje me të drejtat që ata vetë zotërojnë, qoftë për shkak se të drejtat

janë të tyret, qoftë për shkak se të drejtat u janë transferuar, dhe nuk duhet të kenë mundësi autorizimi, sipas kësaj direktive, për përdorime në emër të mbajtësve të të drejtës që nuk janë identifikuar.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKT LIGJIT

Projektligji është i përbërë nga 5 nene.

- **Neni 1 i projektligjit**, pas nenit 16 të ligjit shton 3 nene, konkretisht nenet 16/1, 16/2, dhe 16/3, të cilat rregullojnë konceptin e “veprës pa autor”, kur asnjë nga autorët ose bashkautorët e një vepre nuk është identifikuar, nëse autori ose një a më shumë bashkautorë të veprës janë identifikuar por asnjërit prej tyre nuk i dihet vendndodhja. Në kuptim direktivës “*Vepër pa autor*” konsiderohet vepra kur, pas kryerjes dhe regjistrimit të një kërkimi shterues në kuptim të këtij ligji, asnjë nga autorët ose bashkautorët e një vepre nuk janë identifikuar, ose edhe nëse autori ose një nga bashkautorët e veprës janë identifikuar por asnjërit prej tyre nuk i dihet vendndodhja, do të zbatohet neni 75/1 dhe i këtij ligji.

Ky proces ndodh vetëm pas kryerjes dhe dokumentimit të një kërkimi shterues. Kërkimi shterues kryhet përpara përdorimit të veprës, duke kërkuar tek burimet që janë të përshtatshme për kategorinë përkatëse të veprave. Me qëllim përcaktimin nëse një vepër apo fonogram është një vepër pa autor, institucionet e përmendura në nenin 16/3 të ligjit organik duhet sigurojnë që është kryer një kërkim i plotë lidhur me secilën vepër ose lëndë tjetër të mbrojtur, duke konsultuar burimet e duhura për kategorinë e veprave dhe lëndëve të tjera të mbrojtura në fjalë. Kërkimi i plotë kryhet përpara përdorimit të veprës ose fonogramit.

Në rastet kur autorët janë identifikuar dhe që u dihet adresa dhe kanë lëshuar autorizimin e tyre për riprodhimin dhe vënien në dispozicion të publikut, të drejtat e tyre mbeten të pacënuara. Rëndëi ka fusha e zbatimit të kategorive të veprave të përcaktuara në pikën 3 të nenit 16/1, të cilat janë:

- a) veprat e botuara në formën e librave, gazetave, revistave ose shkrimeve të tjera të përfshira në koleksionet e bibliotekave që janë të aksesueshme nga publiku, të institucioneve arsimore dhe muzeve, të personave të tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, si dhe në koleksionet e arkivave ose të institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale;
- b) veprat kinematografike ose vepra të tjera audiovizuale të përfshira në koleksionet e institucioneve që janë të aksesueshme nga publiku, të institucioneve arsimore dhe muzeve, të personave të tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, si dhe në koleksionet e arkivave ose të institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale;
- c) veprat kinematografike ose vepra të tjera audiovizuale të prodhuara nga Ofruesit e shërbimit mediatik audioviziv (OSHMA) deri në 31 dhjetor 2002 të cilat janë të mbrojtura nga e drejta e autorit dhe që gjenden në arkivat e tyre publikohen për herë të parë në Republikën e Shqipërisë ose, në mungesë të publikimit, transmetohen për herë të parë në Republikën e Shqipërisë.

Gjithashtu, sipas pikës 4 të nenit 16/1, zbatohen edhe për ato vepra të cilat nuk janë publikuar ose transmetuar ndonjëherë, por që për herë të parë janë bërë të njohura në publik nga institucionet e sipërcituara por vetëm me pëlqimin e autorëve, me kushtin që, në mënyrë të arsyeshme, të mendohet se autorët e këtyre veprave nuk do të kundërshtonin përdorimin e referuar në nenin 3, të këtij projektligji. Pikat e sipërcituara do të zbatohen gjithashtu edhe për veprat që janë përfshirë (trupëzuar), integruar ose që janë pjesë përbërëse e veprave.

Pika 7 e nenit 16/1 njih parimin e reciprocitetit që do të thotë se një vepër që konsiderohet vepër pa autor në përputhje me ligjin e çdo shteti anëtar të Bashkimit Evropian që, do të konsiderohet gjithashtu një vepër pa autor edhe në Republikën e Shqipërisë, pa qenë nevoja për të kryer procedurën e kërimit shterues.

Neni 16/2 rregullon procedurën që duhet ndjekur nga institucionet përgjegjëse për kërkimin shterues për qëllimin e identifikimit ose gjetjes së vendndodhjes së autorëve ose bashkautorëve ose dhënies së statusit të veprave pa autor. E gjithë procedura ku do mbështeten këto institucioni është parimi i mirëbesimit. Kërkimi shterues do të kryhet përpara përdorimit të veprës, duke kërkuar tek burimet që janë të përshtatshme për kategorinë përkatëse të veprave. Informacioni nëse është e mundur shtrihet edhe në shtete të tjera.

Pika 1 e nenit 16/3, në bazë të kategorive të veprave ka bërë një ndarje të burimeve, konkretisht:

- a) **Për librat e botuar** burime të përshtatshme janë depozitimi ligjor; baza e të dhënave dhe dokumentacionit nga institucionet arkivore dhe shoqatat e botuesve; regjistrat e shkrimtarëve dhe autorëve, ISBN-ja; bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i agjencive të administrimit kolektiv të të drejtave të autorit; burime që integrojnë bazat e të dhënave dhe regjistrave të shumëfishtë; burime që tregojnë bazat e të dhënave, informacion dhe koleksione nga organizata dhe autoritete ndërkombëtare partnere të bibliotekave.
- b) **Për gazetat, revistat, ditaret dhe periodikët** burime të përshtatshme janë ISSN për botime periodike; indekset dhe katalogët nga fondet bibliotekare dhe koleksionet; depozitimi ligjor, në veçanti nga bibliografite kombëtare; bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i mbajtur nga institucionet arkivore, nga shoqatat e botuesve, autorëve dhe gazetarëve në Republikën e Shqipërisë dhe agjencia e administrimit kolektiv për të drejtat e riprodhimit; leksionet biografike.
- c) **Për veprat e artit pamor, përfshirë artet e bukura, fotografinë, ilustrimin, dizajnin, arkitekturën, skicat, krijimet hartografike** burime të përshtatshme janë burimet e referuara si më sipër; bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i agjencive përkatëse të administrimit kolektiv; sipas rastit, bazat e të dhënave të organizatave dhe institucioneve arkivore dhe të fotografisë.
- d) **Për veprat audiovizuale, shfaqjet, veprat e vendosura në fonograme dhe videograme** burime të përshtatshme janë depozita ligjore; bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i mbajtur nga agjencitë kolektive të prodhuesve; bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale dhe bibliotekave kombëtare; bazat e të dhënave me standardet përkatëse dhe identifikues si mund të jetë Standardi Ndërkombëtar Audiovizual për materialin audioviziv, për veprat muzikore dhe për fonograme; shënime dhe informacione të tjera që paraqiten në materialin e veprës ose në

lëndën e paketimit të të drejtave të lidhura; bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i organizatave të tjera përkatëse që përfaqësojnë një kategori të veçantë të mbajtësve të të drejtave.

Sipas pikës 2 të nenit 16/2 një kërkim shterues kryhet kur vepra është botuar për herë të parë ose, në mungesë të botimit, transmetuar për herë të parë në Republikën e Shqipërisë. Institucionet përkatëse duhet të mbajnë evidenca dhe të dhëna për kërkimet shteruese të kryera, si dhe t’jua komunikojnë ato Drejtorisë për të Drejtën e Autorit pranë Ministrisë së Kulturës. DDA-ja krijon, regjistron dhe administron bazën e të dhënave të vetme publike online, të veprave pa autor. Evidencat dhe të dhënat duhet të përfshijnë rezultatet e kërkimeve shteruese që kanë kryer institucionet, përdorimi që këto institucione bëjnë për veprat pa autor, çdo ndryshim në statusin e veprave pa autor ose lëndët që paketojnë të drejtat e lidhura që përdoren nga institucionet si dhe informacionin përkatës të kontaktit të institucionit në fjalë.

- **Neni 2 i projektligjit**, i cili riformulon nenin 75 të ligjit për sa i përket kufizimeve në përfitimin e institucioneve të veçanta. Neni 2 zgjeron saktëson konceptin e “përdorimit të brendshëm” për riprodhimin e një veprës së autorit nga kopja që kanë institucionet e përmendura në nenin 75 të ligjit. Është hequr dhe termi “në jo më shumë se një kopje”.

- **Neni 3 i projektligjit**, pas nenit 75 të ligjit shton 2 nene, konkretisht nenet 75/1 dhe 75/2. Neni 75/1 rregullon mënyrën e përdorimit pa kufizim të veprave pa autor. Pika 1 e tij shprehet se bibliotekat publike, institucionet arsimore ose muzetë, personat e tjerë juridikë që kryejnë veprimtari muzeore, arkivat, institucioneve arkivore filmike ose audiovizuale dhe ofruesit e shërbimit mediatik audiovizual - OSHMA që janë krijuar në Republikën e Shqipërisë mund të riprodhojnë vepra pa autor që janë të përfshira në koleksionet e tyre për qëllime të dixhitalizimit, si dhe duke i vendosur ato në dispozicion të publikut, të indeksuara, kataloguara, ruajtura ose restauruara. Ato mund t’i vendosin në dispozicion të publikut vetëm për të arritur qëllimet që kanë të bëjnë me misionet e tyre me interes publik, në veçanti, ruajtjen, restaurimin dhe sigurimin e aksesit kulturor dhe arsimor për veprat pa autor të përfshira në koleksionet e tyre. Institucionet e sipërpërmendura mund të përfitojnë të ardhura gjatë përdorimeve të tilla të veprave pa autor, për qëllimin e vetëm të mbulimit të kostove të tyre të digjitalizimit dhe t’i vendosë ato në dispozicion të publikut. Nuk pengohen marrëveshjet e partneritetit publik-privat sipas legjislacionit në fuqi. Në çdo rast, Institucionet e përmendura në pikën 1 të këtij neni duhet të tregojnë respektivisht autorin e identifikuar dhe bashkëautorët e këtyre veprave, për rastin e autorit që nuk i dihet vendndodhja.

Neni 75/2 rregullon të drejtën e kompesimit për përdorimin e veprës pa autor. Statusi i veprës jetime do të përfundojë në rast se mbajtësi i të drejtës së autorit bëhet i njohur ose i gjendet vendndodhja. Autori ose bashkautor i veprës, që sipas pikave 1 deri në 5 të nenit 16/1 të ligjit organik konsiderohet një vepër pa autor, në çdo kohë, mund të përfundojë, zbatimin e statutit të veprës pa autor në lidhje me të drejtat e tij.

Konkretisht pika 1 shprehet se autori ose bashkautor, i cili vendos të përfundojë statusin e veprës pa autor gëzon të drejtën për kompensim të drejtë për përdorimin që i është bërë veprës së tij nga institucioni përkatës i parashikuar. Shuma e kompensimit do të përcaktohet

sipas kategorive të veprave pa autor, duke marrë parasysh, ndër të tjera, qëllimet e promovimit kulturor, natyra jo fitimprurëse e përdorimit të bërë nga institucioni përkatës, qëllimet që kanë të bëjnë me misionet e tyre me interes publik, të tilla si promovimi i mësimnxënies dhe përhapjes së kulturës, si dhe dëmet e mundshme që mund t’iu shkaktohen autorëve. Kërkesa mund të paraqit nga autori ose AAK-ja përkatëse me autorizim të autorit. Procedura dhe mënyra e kompensimit do të rregullohet me VKM. Sipas pikë 5, dispozitat e këtij neni nuk do të ndikojnë në të drejtat dhe detyrimet e fituara nga dispozitat tjera ligjore në lidhje me të drejtat e tjera.

- **Neni 4 i projektligjit**, përcakton se neni 75 i ligjit gjen zbatim dhe do të hyjë në fuqi në datën e hyrjes së Shqipërisë në Bashkimin Europian.
- **Neni 5 i projektligjit**, parashikon shtrirjen në kohë të zbatimit të ligji për veprat pa autor, konkretisht dispozitat që rregullojnë të gjitha veprat pa autor të cilat mbrohen nëpërmjet këtij ligji do të zbatohen prej datës 29 tetor 2014 e pas kësaj date. Ato do të zbatohen pa cënuar kalimet e të drejtave ose të drejtat e fituara përpara datës së hyrjes në fuqi të këtij ligji
- **Neni 6 i projektligjit**, parashikon nxjerrjen e aktit nënligjor dhe ngarkon Këshillin e Ministrave që, brenda 6 muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë aktin nënligjor në zbatim të pikës 4 të nenit 75/2. (Për procedurat dhe mënyrën e kompensimit).
- **Neni 7 i projektligjit, parashikon hyrjen në fuqi dhe konkretisht** është parashikuar afati prej 3 muajsh pas botimit në Fletoren Zyrtare, me qëllim njohjen e tij nga institucionet dhe subjektet e interesuara.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E PROJEKTLIGJIT

Për zbatimin e këtij projektligji ngarkohet Ministria e Kulturës. Ky projektligj është hartuar nga Ministria e Kulturës, konkretisht me Urdhër të Ministrit të Kulturës nr. 70, datë 29.01.2018, *“Për ngritjen e grupit të punës, për përafrimin e direktivës nr. 2012/28 të parlamentit europian dhe të këshillit europian, datë 25 tetor 2012, “Për përdorime të caktuara të lejuara të veprave pa autor” dhe hartimin e projektligjit “për disa ndryshime në ligjin nr. 35/2016 “për të të drejtat e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me to”.*

me anëtare ekspertë të fushës. Grupi i punës i ngritur me Urdhër të Ministrit nr. 70, datë 29.01.2018 ka punuar për përgatitjen e projektligjit për përafrimin e Direktivës 2012/28/BE e Parlamentit dhe e Këshillit, të datës 25 Tetor 2012, “Për përdorime të caktuara të lejuara të veprave pa autor”, dhe pas disa takimeve e konsultimeve intensive ka përgatitur projektligjin që përafron këtë direktivë së bashku dhe me dokumentet tjera shoqëruese të tij.

Për shkak të fushës së zbatimit të së drejtës së autorit dhe mbrojtjes, dhe me qëllim realizimin e këtyre ndryshimeve ligjore, institucionet që përfshihen janë, Ministria e Kulturës, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Biblioteka Kombëtare, Bibliotekat me akses publik, Muzetë, Akademia e Shkencave, Akademia e Studimeve Albanologjike, Shoqata Shqiptare e Botuesve, Qendra Kombëtare Kinematografike, Radio Televizioni Shqiptar, Arkivi Qendror Shtetëror i Filmit, etj.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTLIGJIT

Për këtë projektligj ka kontribuar Ministria e Kulturës.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Projektligji nuk parashikon efekte financiare.

X. HYRJA NË FUQI E PROJEKTLIGJIT

Projektligji hyn në fuqi 3 muaj pas botimit në Fletoren Zyrtare

MINISTRI

ELVA MARAGARITI